

MARKING SCHEME –2023-24

विषय नेपाली (CODE-124)

कक्षा-(XII)

निर्धारित समय – 3 घण्टा

अधिकतम अङ्क – 80

प्रश्न सङ्ख्या	खण्ड – 1 बहुवैकल्पिक वस्तुपरक प्रश्नहरू	अङ्क
1.	निम्नलिखित बहुवैकल्पिक प्रश्नहरूका सही विकल्प चुनेर लेख्नुहोस् ।	(12x1=12)
i.	B.आभूषण ।	
ii.	D.तीन ।	
iii.	A.उपमा ।	
iv.	A.उपमेय ।	
v.	B.छन्द ।	
vi.	D.आठ ।	
vii.	A.न ।	
viii.	B.शिखरिणी ।	
ix.	A. ११५ - ११५ - ११५ - ११५,	
x.	C.उपमावाचक शब्द ।	
xi.	B.गुरू ।	
xii.	C.विराम	
2.	निम्नलिखित काव्यांश पढेर सोधिएका बहुवैकल्पिक प्रश्नहरूका सही विकल्प चुनेर उत्तर लेख्नुहोस् ।	(8x1=8)
i.	C.वसन्त विचार ।	
ii.	A.कविशिरोमणि लेखनाथ पौड्याल ।	
iii.	C.शिशिर ।	
iv.	C.न जाडो न गर्मी एवं सबैतिर सुन्दर भएकाले ।	
v.	D.अँध्यारो ।	
vi.	D.भुमरा ।	
vii.	B.चराले ।	
viii.	A.योग्य रैतीसँग ।	
खण्ड 2 (वर्णनात्मक प्रश्नहरू)		
3.	निम्नलिखित प्रश्नहरूका संक्षेपमा उत्तर लेख्नुहोस् ।	5x2=10
i.	दार्जिलिङको चियाकमानको । भारत स्वतन्त्र हुनुभन्दा अधिको समयको ।	
ii.	आफू बसेको ठाउँबाट सधैँभरिको निम्ति निस्कासित हुने सजाय ।	
iii.	हट्टाबाहर भएको रात त्यहीँ लुकेर बस्ने अनि बिहान भालेको पहिलो डाकमै कमान छोड्ने ।	
iv.	आफ्नी मृत बेली छोकडीको रिक्त स्थान पूरा गरिदिने ।	
v.	पुतलीले राधे बिरालोलाई छक्काएर आकाशमा उडे जसरी नै बडासाहेबको पञ्जाबाट उम्किने ।	
4.	निम्नलिखित प्रश्नहरूका संक्षेपमा उत्तर लेख्नुहोस् ।	3x2=6
i.	कविशिरोमणि ।	
ii.	राणा परिवारले साधारण जनतामाथि गरेको अन्याय र अत्याचार देखेर ।	
iii.	शिरिषको फूल, वैशको मान्छे ।	

	निम्नलिखित प्रश्नहरूका उत्तर लेखुहोस् ।	
5.	उज्यालीले लेखकलाई ।	2
6.	रानु ज्ञानी थिई, उभिन्न ज्ञानको अपार भण्डार थियो अथवा उसको भित्री रूप राम्रो थियो ।	2
7.	पन्ध्र दिनमा । भयानक उदासीनता र महान् शून्यतामा ।	2
8.	विमल बाहिरबाट हेर्दा मखमल र साटनको खोल हालेको जस्तो सुन्दर र आकर्षक देखिए तापनि भिन्न दयामाया नभएको स्वार्थी युवक थियो भने डाकु भांग्राको खोल हालेको अस्थिपञ्जर जस्तो बाहिर-भिन्न दुवै रूप नराम्रो भएको थियो ।	3
9.	यात्रीले 'तिमी त बुढी भइसकिछौ' भनेदेखि ।	3
	निम्नलिखित प्रश्नहरूका उत्तर लेखुहोस् ।	
10.	आफ्ना जेठा दाज्यूले ट्युसनमा केटाहरूलाई हप्काउँदै पढाएको र प्रत्येक महिना तीनसय उपर कमाएको देखेर ।	2
11.	शरद ऋतुमा पर्ने तिहारको समयमा ।	2
12.	हामीले अंग्रेजी भाषा पढ्नुपर्छ, जान्नुपर्छ । आजको युगमा अंग्रेजी नपढे केही गर्न सकिँदैन तर अंग्रेजी भाषालाई मात्रै धेरै महत्त्व दिएर आफ्नो मातृभाषा नेपालीलाई चाहिँ लत्याउनु हुँदैन । अङ्ग्रेजी पढे पनि आफ्नो भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति आदिको संरक्षण र शिरोपर गर्दै अघि बढाउनु तथा बढ्नुपर्छ ।	4
	निम्न प्रश्नहरूका सङ्क्षेपमा उत्तर लेखुहोस् ।	
13.	हावभाव, स्वाड, भाव प्रदर्शन गर्नु, नक्कल पार्नु, अनुकरण गर्नु आदि ।	2
14.	जब समाजमा अन्याय-अत्याचार, भाइ-भतिजावाद, थिचोमिचोले सीमा नाछ्छ तब क्रान्ति जन्मिन्छ ।	3
15.	हाम्रो समाज र परिवेश चिनाउँछ, हाम्रो अवस्थाप्रति सचेत बनाउँछ, विश्व-बन्धुत्वको भावना अर्थात् वसुधैव कुटुम्बकमको मन्त्र सिकाउँछ ।	3
16.	निम्न प्रश्नका उत्तर लेखुहोस् ।	(3x2=6)
i.	राजा अशोक चल्लको ताम्रपत्र । वि.सं १३१२ ।	
ii.	राई, लिम्बू, भोटिया, लेप्चा आदि सबैको सम्पर्कको साधन भएकाले ।	
iii.	रूपमति: रुद्रराज पाँडे, बसाई : लीलबहादुर छेत्री, तीन घुम्ती : विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला, आज रमिता छ: इन्द्रबहादुर राई ।	
17.	भूमिका 1 विषयवस्तु 3 उपसंहार 1	5
18.	पठाउनेको ठेगाना र तारिक 1 सम्बोधन 1 पत्रको मुख्य भाग 2 पाउनेको ठेगाना 1	5